

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt,

I. *Humilitatem à parvulis discere.* Hanc commendat nobis his verbis: Quicumque humiliaverit se, sicut puerulus iste, hic est major in Regno cælorum. Pueros igitur discipulis suis, nobisq; omnibus præceptores proponit. Equidem & pueri non sine peccato & defectu sunt, estq; figmentum cordis eorum malum ab adolescentia (infantia) suâ, Gen. 8. v. 21. sicut id sæpè in illis observamus, quando adhuc ab uberibus matris pendent. Interea hæc virtute gaudent, quod se non suprâ alios extollant, non superbiant donis sibi collatis, sed prompti sint, ut cuilibet, qui amicè cum ipsis conversatur, inserviant. Hac in parte vult Servator, ut imitemur illos si Regnum cælorum ingredi velimus.

In Papatu fingunt, puerulum hunc vocatum Martialem, qui postea Petri discipulus exstitit, & ab eo in Germaniam ad Evangelium prædicandum missus fuerit. Quicquid hujus sit, Christus humilitatem in ipso, quicumque tandem fuerit, discendam nobis commendat, quod fit

I. *Non superbiendo.* Hoc modo Paulus puer effectus est. Licet enim sublimia dona & arcanas revelationes habuerit, siquidem Theologiam suam in tertio cælo edoctus est, & ἠμματα ἀρρητα audivit, attamen propterea non jactantius sese effert, sed pro se nihil gloriaturū esse dicit, nisi in infirmitatibus suis, 2. Cor. 12. v. 4. seqq. & licet abundantius omnibus laboraverit, id tamen non sibi, sed gratiæ Dei adscribit, 1. Cor. 15. v. 10.

2. *Neminem despicendo.* Puer neminem spernit, nec contumeliose de quoquam loquitur. Phariseus despiciebat publicanum, sed publicanus ut puer fit, neminem spernens, sed orationem suam ex corde contrito & humili fundit, & hoc modo justificatus descendit in domum suam, præ Pharisæo superbo, Luc. 18. v. 11. seqq.

3. *Humiliter de se sentiendo.* Puer non majoris se æstimat, quam reapse est, Hæc in parte Abrahamus, pater omnium fidelium ut puer erat, dum in colloquio cum Deo se cinerem & terram profiteretur, Gen. 19. v. 27. nec non David, qui in thronum Regium evectus, pristinæ conditionis non immemor est, 2. Sam. 7. v. 18.

II. *Membra veteris Adamis præcide.* Quæ Christi verba non ita capienda, quasi ad exemplū Chirurgorum quodlibet membrum scandalosum præcidendum sit, ut Origines erravit, sed ut Paulus id explicat: Mortificate membra vestra, Coloss. 3. v. 5. quod deinde sic effert: deponite omnia: iram, indignationem, malitiam, blasphemiam, turpem sermonē de ore vestro, v. 8. Alibi per crucifigere exprimit, inquit: Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt, cum affectibus & concupiscentiis, Gal. 5. v. 24.

Quod si igitur manus tua scandalizat te, ut libenter extendat se contra septimum præceptum, sicut Eva ad pomum vetitum, Gen. 3. v. 6. Achan ad pallium Babylonium, Jos. 7. v. 21. Judas ad pecuniam in loculis, Joh. 12. v. 6. absconde eam, & projice abs te. Hoc est, qui furabatur, jam non fureretur: magis autem laboret, operando manibus suis, quod bonum est, Ephes. 4. v. 28. inhabita terram, & victum quære

in veritate, Pfalm. 37. v. 3. tum bene tibi erit, Pfal. 128. v. 2.

Si pes tuus scandalizat te, ut libenter ab eas in confilio impiorum, & in viâ peccatorum stes, Pfal. 1. v. 1. declinare volupe est in curvas vias peccatorum, Pfal. 125. v. 5. transis per plateam meretriciam, ut vecors ille juvenis, Prov. 7. v. 8. abscinde eum, & projice à te. Hoc est: Non sedecum concilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non introi, odio prosequere Ecclesiam malignantium, & cum impiis non sede, Pfal. 26. v. 4. 5. ora & ai: Vide, si via iniquitatis in me est, & deduc me in viâ æternâ, Pfal. 139. v. ult.

Scandalizat te *oculus* tuus, ut oculis libidinosis alienas mulieres intuearis, sicut David & iniqui iudices, aut oculos tuos projicias in juvenes: erue eum, & projice abs te, h. e. dic cum Josepho: Quomodo possum tam magnum malum facere, & peccare in Deum meum, Genes. 39. v. 9. & cum casta Susannâ: Si hoc egero, mors mihi est, Hist. Sus. v. 22. Fornicatio autem & omnis immunditia nec nominetur in vobis, sicut decet Sanctos. Hoc enim scitote, quod omnis fornicator, aut immundus, non habeat hæreditatem in Regno Christi & Dei, Eph. 5. v. 3. 5. & hoc ita de omnibus humani corporis membris intelligatur, quorum nullum à carnalibus concupiscentiis immune est, ideoque dicto modo omnia corrigantur necesse est, nisi jussu Magistratus, gladio carnificis præcidi debeant. Non enim sine causa gladium gerit; Dei enim minister est, vindex in iram, ei, qui malè agit, Rom. 13. v. 4. Breviter: Deponamus nos secundum pristinam conversationem, veterem hominem,

qui corrumpitur secundum desideria erroris. Renovemur autem spiritu mentis nostræ: & induamus novum hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitiâ & sanctitate veritatis, Eph. 4. v. 22. 24.

III. *Præsidium Angelorum agnosce.* Postquam Christus de scandalo puerorum admonuit, subjicit causam, quare illi offendi non debeant: quia nimirum Angeli eorum semper videant faciem Patris, qui in cælis est, qui offendiculum hoc statim ad Deum deferant, & propterea scandalizantes accusent.

Ingens sanè Dei beneficium est, vos me! quod omnipotens Deus non modò Angelos suos pueris, sed & nobis destinat, ut nos custodiant in omnibus viis nostris, & quasi in manibus portent, ne fortè offendamus ad lapidem pedem nostrum, Pfal. 91. v. 11. Angeli enim, velut spiritus administratorii, emissi sunt in Ministerium eorum, qui hæreditatem capient salutis, Heb. 1. v. ult.

Sic S. Angeli Lotho adfuerunt in ædibus suis eumq; contrà Sodomitas defenderunt, Genes. 19. v. 10. Jacobo in itinere, Gen. 28. v. 12. Elisæ in oppido Dothan in formâ ignitorum currum & equorum, 2. Reg. 6. v. 17. Angelus Raphael, Tobiam juniorem comitatus, indemnem in itinere, Tob. 6. v. 5. Petro in carcere, Angelus aderat quem expediebat è vinculis, Actor. 12. v. 7. seqq.

Adhuc hodiè Angelus Domini castra metatur in circuitu timentium Deum, & eripit eos, Pl. 34. v. 8. hoc gratiarum actionem meretur. Scimus etenim, quod Diabolus circumeat tanquam leo rugiens, quærens, quem devoret, 1. Petr. 5. v. 8. qui, si soli

si soli nobis relicti essemus, propediem nobis noceret. Verum propter custodiam Angelorum, plures sunt nobiscum, quam cum illis, 2. Reg. 6. v. 16. iccirco caveamus ne per peccata & scandala eosdem abigamus. Sicut enim fumus apes, & fœtor columbas abigit, sic & graveolens peccatum S. Angelos, ut Basilus ait. Per pietatem

verò & virtutis studium retinentur, usque ad finem vitæ nostræ, ubi animam nostram portabunt in sinum Abrahæ, Luc. 16. v. 22. donec in die novissimo resuscitati in æternum cum illis futuri, Deum ter sanctum indefinenter celebrabimus.

Largiatur hoc nobis tota SS. Trinitas, Amen.

IN DIE FESTO SIMONIS ET JUDÆ.

Evangelium Joh. 15. v. 17. -- 25.

EXORDIUM.

Fuit Ismael, filius Abrahæ, quem ex ancilla Hagar susceperat, derisor. In Hebræo est vox mezachek, quæ idem est ac irridere. Quod verò hoc non puerilis derisio fuerit, inde patet, quia Ismael tum decimum quartum ætatis annum jam superaverat, ut patet ex Gen. 17. v. 24. 25. c. 21. v. 5. præterea Sara ob puerilem risum non petiisset ab Abrahamo, ut eum ædibus suis ejiceret. Hinc nonnulli autumant, quod cum die ablationis Isaac, in magno illo convivio, quod Abrahamus instruxerat, unusquisque utriusque conjugum gratularetur, Ismaelem ignominiose eosdem derisisset. Alii putant, Ismaelem fratri Isaac nomen probrose exhibuisse, quasi ab unoquoque deridendus foret, Isaac siquidem risum notat.

Oprimè omnium Paulus explicat, quid per hoc mezachek intelligatur, nempe persecutio, quæ sarcastico risu & illusionem facta est. Ubi enim laudatus Apostolus, de utroque filio Abrahæ, quorum alter ex ancilla, alter ex libera natus erat, agit, dicit

inter alia, quod qui secundum carnem natus fuerat (Ismael) persecutus sit eum, qui secundum spiritum, (Isaac) Gal. 4. v. 29. quod quasi confirmatio est ejus, quod Angelus Domini, de Ismaele nascendo, Hagar dixerat: Hic erit ferus homo, manus ejus contra omnes, & manus omnium contra eum, Gen. 16. v. 12.

Hæc persecutio & irrissio, quam Isaac sustinuit à derisore Ismaele, typus fuit persecutionis, quam Ecclesia Christi ab hostibus & persecutoribus suis quotidie experiri cogitur, quodque Paulus d. l. expresse memorat, inquit: Quomodo tunc is, qui secundum carnem natus fuerat, perquebatur eum, qui secundum spiritum: ita & nunc.

Hac de re concionatur Christus in prælecto Evangelio, quomodo omnes sui fideles, tanquam filii promissionis, quos de mundo elegit, odium & persecutionem à mundo sustinere cogantur, propter nomen suum. Ubi verò eosdem & consolatur & instruit, quomodo mundi odium